

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 41P/71/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119210083
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2019:7119210083.1

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnej veci starostlivosti o mal. P. V., N.. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka A.. Q. V., N.. X.X.XXXX, A. Y. XXX/XX, K. a otec V. V., N.. XX.X.XXXX, A. XXX XX K. W. X, zast. JUDr. Martinom Morochovičom, advokátom so sídlom v Košiciach, Jánošíkova 2349/7, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia

rozhodol:

N a r i a d' u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou P. V., N.. X.XX.XXXX každý párný týždeň kalendárneho roka v pondelok v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod. a utorok v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod., pričom otec prevezme maloletú v materskej škôlke a odovzdá matke na adrese bydliska maloletej.

II. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou P. V., N.. X.XX.XXXX každý párný týždeň kalendárneho roka v sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod, pričom otec prevezme a odovzdá maloletú matke na adrese bydliska maloletej.

III. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou Améliou Mlatičekovou, nar. 3.11.2015 každý nepárný týždeň kalendárneho roka v stredu v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod. a štvrtok v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod., pričom otec prevezme maloletú v materskej škôlke a odovzdá matke na adrese bydliska maloletej.

IV. Matka je p o v i n n á maloletú P. V.Z., N.. X.XX.XXXX na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

V. Matka je p o v i n n á otca bezodkladne informovať o zdravotnom stave maloletej, ako aj všetkých podstatných skutočnostiach týkajúcich sa života maloletej, a to emailom N. V.E.

VI. P o u č u j e matku maloletého dieťaťa, že môže podať na súd návrh na začatie konania vo veci samej o úprave styku otca s maloletým dieťaťom.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným konajúcemu súdu dňa 9.9.2019 žiadal, aby súd predbežne upravil styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každý párný týždeň kalendárneho roka v pondelok v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod., v utorok v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod a každý nepárný týždeň kalendárneho roka v stredu v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod. a štvrtok v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod.

2. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil otec tým, že od rozvodu rodičov maloletej styk otca s maloletou prebiehal konfliktne, nakoľko rodičia maloletej sa na styku s ňou nevedeli dohodnúť. Otec sa snažil kvôli dcére vychádzať matke v ústrety s jej neadekvátnymi požiadavkami, ktorými často podmieňovala styk otca s maloletou. Na základe uvedeného otec aj po rozvode platil pôžičku, ktorú si matka a otec ako manželia vzali na rekonštrukciu bytu vo výlučnom vlastníctve matky. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť vo výške 100 EUR mesačne riadne plnil, pričom ani raz nebol s platením v omeškaní. Napriek uvedenému bol styk otca s dcérou nepravidelný a závislý výlučne na svojvôli matky.

Vzťah otca s dcérou bol vždy bezproblémový. Predmetné sa však radikálne zmenilo, keď otec posledné 4 týždne nevidel dcéru ani raz. Zo strany matky a jej rodiny je maloletá podnecovaná k nenávisti voči nemu. Otec má vážnu obavu, že súčasné prostredie, v ktorom dcéra vyrastá, ju negatívne ovplyvňuje. 3. K návrhu otec priložil aj listinné dôkazy: výpisy z účtu, list vlastníctva, sms komunikáciu matky a otca maloletej.

Súd na základe predložených listinných dôkazov, okrem skutočností už uvedených v návrhu zistil nasledovné:

4. Okresný súd Košice I rozsudkom sp.zn. 11P/81/2016-49 zo dňa 13.12.2016, ktorým manželstvo rodičov maloletej rozviedol, maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, a uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 100 EUR mesačne. Zároveň konajúci súd úpravu styku otca s maloletým dieťaťom neurčil.

5. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, §25 a 26 sa použijú primerane.

6. Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

7. Podľa § 24 ods. 5 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

10. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d.) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

16. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

17. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

18. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčeného a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

19. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

20. Podľa § 337 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým návrhu na začatie konania vo veci samej vyhovel.

21. Podľa § 337 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

22. Podľa čl. 1 základných princípov CMP, súd postupuje v konaní v súlade s ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliada na dobré mravy. Oprávnenia niekoho iného ako účastníka konania vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany verejného záujmu upraví zákon.

23. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (*lex generalis*), ktorým je Civilný sporový poriadok, a ktorý v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré možno nariadiť, keďže Civilný mimosporový poriadok ako osobitný právny predpis (*lex specialis*) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých).

24. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, za akých podmienok môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, pričom zo samotného názvu vyplýva, že takéto opatrenie súdu je nevyhnutné nariadiť, ak jeho nariadenie neznesie odklad, a účel neodkladného opatrenia nie je možné dosiahnuť iným spôsobom. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktorým súd dočasným opatrením poskytuje ochranu ohrozeným, či porušeným právnym pomerom účastníkov dovedy, kým svojím meritorným rozhodnutím neposkytne definitívnu ochranu. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

25. Takéto rozhodnutie považuje súd predovšetkým za rozhodnutie v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický a fyzický vývoj. Súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva, legitimizuje vyhovujúci výrok, to znamená nariadenie neodkladného opatrenia.

26. Právna úprava rodičovských práv a povinností vyplývajúca jednak zo Zákona o rodine, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa je zásadne koncipovaná na rovnoprávnom postavení oboch rodičov (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), čomu korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov s vylúčením akýchkoľvek nezákonných zásahov (čl. 7, 8 Dohovoru o právach dieťaťa), pričom v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, musí byť záujem dieťaťa. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je teda podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci. Avšak záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov, a len ak to nie je možné, tak v starostlivosti toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady. Súd zdôrazňuje, že obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktoré im vznikli zo zákona narodením dieťaťa, a preto obaja majú aj rovnaké právo podieľať

sa na výchove dieťaťa, pokiaľ na ich strane neexistuje okolnosť, ktorá ich zo starostlivosti o dieťa vylučuje v tom smere, že ohrozuje stabilitu výchovného prostredia, prípadne je v priamom rozpore so záujmom dieťaťa. Ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s rodičmi.

27. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti, keď maloletá žije s matkou. Súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva, legitimizuje vyhovujúci výrok, to znamená nariadenie neodkladného opatrenia. Takéto rozhodnutie považuje súd predovšetkým za rozhodnutie v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický a fyzický vývoj.

28. V danom prípade súd vychádzajúc z obsahu spisu dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. V zmysle ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd na základe uvedeného prihliadol na skutočnosť, že matka bráni styku otca s maloletou, nedodržiava dohody s otcom. Súd má za to, že je v záujme maloletej, aby sa stretávala s otcom a vytvorila si tak pevné väzby s obomi rodičmi. Zo strany matky nesmie byť zneužívaná skutočnosť, že styk otca, s ktorým maloletá nežije v spoločnej domácnosti, s maloletou nebol upravený. Z telefonického komunikácie otca a matky maloletej vyplýva, že za súčasného stavu bez logického odôvodnenia začala matka znemožňovať kontakt otca s maloletou, pričom otcovi tvrdí, že tak chce sama maloletá. Otec maloletej má právo s dcérou tráviť čas podľa vlastného uváženia vzhľadom na to, že tak ako matka i on vie, čo je pre jeho deti najlepšie. Otec je tak za súčasného stavu nútený podriaďovať sa požiadavkám matky len z dôvodu, že pokiaľ by na ne nepristúpil, prirodzený kontakt s maloletou by mu nebol - a nie je - umožnený len z dôvodu, že styk nebol doposiaľ meritórne upravený, a tak je matka hybnou silou, ktorá rozhoduje o možnosti stretávania sa otca s dieťaťom, čo možno považovať za neprijateľné, aj vzhľadom na skutočnosť, že otec si svoje povinnosti vo vzťahu k maloletej riadne plní.

29. Podľa názoru súdu sa jedná o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitel'nému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletých detí. V tomto prípade boli splnené ku dňu jeho rozhodnutia (§ 329 ods. 2 CSP) zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 366 CMP, pretože otec dieťaťa podaným návrhom osvedčil naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov vyžadujúcej si okamžitý zásah súdu, pričom bez zásahu súdu do pomerov účastníkov by bolo ohrozené zabezpečenie výchovy maloletej zo strany otca. Súd záverom poukazuje na rozsudok Krajského súdu Košice, sp.zn. 8CoP/183/2015 zo dňa 30.9.2015, ktorý potvrdil aj Ústavný súd SR dňa 7.7.2016 v rozhodnutí I. ÚS 422/2016, v ktorom je okrem iného uvedené, že „právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Právo styku vychádza z Ústavy SR, keď v zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov. Právo rodičov možno obmedziť a maloleté deti od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.“

30. V zmysle čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd štát má záväzok chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávných väzieb. Vyhladky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nie je dovolené stýkať sa alebo len tak zriedka, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi vzniknúť. Uvedené sa premieta aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovanie skonštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

31. Na základe uvedeného súd v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre inštitút neodkladného opatrenia charakteristický rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

32. Keďže súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, a nešlo o neodkladné opatrenie podľa § 360 CMP, a súd neuložil ani povinnosť navrhovateľovi podať návrh na začatie konania vo veci samej podľa § 336 CSP, postupoval podľa § 337 CSP a vo výroku tohto uznesenia poučil matku maloletej, že môže podať návrh na začatie konania vo veci samej o úprave styku otca s maloletou. Ak súd takémuto návrhu na začatie konania vo veci samej vyhovie, zruší uznesenie o neodkladnom opatrení.

33. Súd rozhodol v zmysle § 52 CMP o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.